

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.За све остале земље годишње
20 фран. у валу, на по године
10 фран., у валу.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштанском
упутицом непосредно админи-
страцији „Гласа Црногора“ на
Цетиње, или отплатити се може
вина на коју драго желимо, а
коме је наручије, г. Петру Рама-
дановићу, к. п. агенту у Котор,
Донеси се шаљу уредништу.
Рукописи се не враћају.За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет цвѐра
по 2 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— Г. пуковник генералног штаба Леонтовић, цар.-руски војени аташе у Биограду и Софији, — наменоват је у истом својству и за Црну Гору.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 23 новембра.

Трајна аустријска парламентарна криза ступила је у нову стадију. Умјереније њемачке странке у заједничкој конференцији својих опуномоћеника закључиле су готовост да ступе у преговоре са Чесима ради рјешења народносних питања. У својој револуцији Њемци истичу, да економско стање у Аустрији одавна није било тако тешко као сада. да парламенат не може радити у корист тог положаја без споразума са Чесима и да важно питање о споразуму са Угарском не може бити ријешено повољно за Аустрију ако се у рајсрату не установи мир између разних народности. Обзиром на све то Њемци предлажу, да се похита одобрењем буџета, па да се одма приступи конференцијама ради народносног споразума.

На тај предлог чешки клуб одговорио је, да ће Чеси радо пристати на те конференције, обзиром на тешки положај царевине. Али они траже од Њемаца да буду према тој ствари искрени и озбиљни без сваке задње мисли. Ако они намјеравају да само привремено олакшају положај рајсрата, да се само буџет нагласује, то такав успјех не може излјечити парламенат, ком простoji рјешење питања о споразуму са Угарском, које се питање неће ријешити, ако Њемци не допусте влади да испуни умјерене и законите тешке захтјеве. Њемци треба да престану сматрати сваки словенски захтјев, на основу народносног равноправности, коју обезбјеђује државни устав, као покушај на њемачка права, и као уступку Словенима сваки њихов испуњени захтјев. Захтјевајући употребу чешког језика у унутрашњој управи чешких округа, Чеси не траже никакву нову привилегију, него само успостављање свога права, које нимало не стјешњава право Њемаца. Даље они захтјевају, да се подигне чешки универзитет у Моравији, која има три четврти чешког становништва; ако Њемци захтевају да они имају у Моравији свој универзитет, томе се Чеси неће противити. Ова су два захтјева одлучна и безусловна, и од држања владе и Њемаца према њима зависиће парламентарна тактика Чеха.

Овим одговором чешким сматра се да је аустријски парламентарни положај знатно побољшан. Петроградско „Н. Време“ вели, „да би тај поглед био оправдан, кад би се могло вјеровати у искреност њемачког предлога. На жалост ово ново мирољубије аустријских Њемаца не слаже са њиховим обичним пошвињством, те Чеси сумњају да Њемци имају тајду намјеру само да задобију њихово одобрење буџета. Ово би био пријатни дар влади од стране Њемаца, али би то

ставило крст на аустријски парламентаризам. Чеси већ изјављују, да они то предвиђају и да се тога не боје, јер у њиховим рукама остаје абструкција аустро-угарског споразума.“

На интерпелацију управљену влади у србијском сенату о догађајима у Старој Србији, министар пресједник, који је у исто доба и министар иностраних дјела др. Вујић одговорио је, да је његово заузимање у Цариграду у корист Срба против Арнаута руска дипломатија енергично подржала. Пошто је г. Зиновјев, посланик у Цариграду, упутио руског консула у Скопљу, г. Машкова, да извиди стање Срба у Старој Србији, слиједила је енергична интервенција руског посланика код Порте, која је одма зауставила прогонство Срба. Србијска влада нада се, да ће Порта у свом сопственом интересу коначно увести стални ред у Старој Србији; али ако се крвава догађаји понове, тражиће да се Арнаути разоружају, и ако Порта не би могла или не би хтјела да ту мир обезбједи, да ће се обратити на силе потписнице берлинског уговора, да се 23 чланак тог уговора под контролом велесила изврши.

Сенат је са задовољством примио овај владин одговор, изразио захвалност влади братске Русије на подржавању и у пуном повјерењу на патриотизам и мудрост данашње владе прешао је на дневни рад.

Бугарски лист „Балканскија Извјестија“, обзиром на догађаје у политичком животу Јевропе, а особено тек довршеног турско-француског конфликта, пишући о положају на Балкану, овако завршује: „Какви ће бити међусобни одношаји великих држава и што оне у будуће намјеравају — то остаје дипломатском тајном. Али не подлеже никаквој сумњи, да ће се све њихово дјеловање тицати балканских држава и њихових интереса. Према таквој неизвјесности и апетита великих држава мале државе дужне су прије свега да се приугодове према разним изненађењима, и за то су оне дужне да се узајамно споразумију, бар од једног случаја до другог. Истина је, да свака од ових држава има својих особених интереса, који се узајамно укритивају, да између њих постоји извјесни антагонизам, али здрави разум и патриотизам морају завладати над страстима. Особито је то важно за Србију и Бугарску јер ни ми Бугари ни Срби не треба да стварамо себи никаквих илузија о безграничној љубави великих сила према нама. Када наступи судбоносни час, велике државе вазда ће потчинити интересе малих држава својим сопственим рачунима. То треба да имају на уму и у Биограду и у Софији, и с тога је неопходно, да друг другу пружи руке ради општег рада у заштиту својих интереса. Србијско-бугарски савез не смије оставити још све маштом, него се мора остварити и уз то што прије.“

Љетос су двије дјевојке мухамеданске у Подгорици прешле у православу вјеру изабраника свога срца и за тим својих мужева. Наша влада је том приликом најенергичније штитила права и слободу мухамеданске духовне власти, тако да је дјевојку већ покрштену, у присуству једног нарочитог изасланика великог суда, предла мухамеданском духовном суду, да је испита, и поучи и утврди у мухамеданској вјери, а дотична два подгоричка свештеника дигла са службе и у манастиру затворила. Дјевојка, која је сама била тајно ускочила у кућу свога вјереника, остала је постојано при својој одлуци, и влада морала је допустити да се вјенча са оним код кога је била ускочила. Другој дјевојци шћаше одлучно забранити вјенчање, и повратити је кући, да јој је могла обезбједити живот од фанатичких јој сродника.

Тај догађај експлоатирали су извјесни листови на све могуће начине против Црне Горе, али ми нијесмо сматрали потребитим, код потпуне религиозне слободе и равноправности, коју уживају наши поданици, да опровргавамо злобне и злонамјерне дотичне извјештаје Али ево и сарајевски „Бошњак“, тобожњи орган босанских Мухамеданаца, повраћа се на ту ствар, и по лемишући о њој са једним биоградским листом, завршује — „јер је добро да ми Муслимани и то знамо па да и то добро запамтимо“ — и ако тај лист никад ни ријечи није проговорио о жалбама мухамеданских Босанаца и Херцеговаца, које листови и читаве књижице не престају на јавност износити...

Ми у читавом низу година те жалбе нијесмо никад ни споменули у нашем листу, а сарајевски лист тај једини подгорички случај тако изопачава; а да је прави орган Мухамеданаца, не би могао да не изрази признање нашој влади на њеном држању баш у том питању, у ком је тако енергично штитила религиозну равноправност својих поданика.

Само то смо хтјели констатирати.

НОВЕ РУСКЕ СТРАТЕГИЧНЕ ЖЕЉЕЗНИЦЕ.

Бечка „Рајхсвер“ доноси уводни чланак, који ће било и у изводу, и наше читаоце интересирати. Русија — вели орган виших аустријских војених кругова — која нас је изненадила, за вријеме савјетовања хашке конференције о разоружању, изашлињем на границу нових армијских корпуса, приправила нам је нова изненађења. Нијесу то нови корпуси војске, које Цар може једним указом без досадних парламентарних припрема изслати, него нове жељезнице, које су против наших граница ограђене.

Једна жељезница била нам је у неколико позната. Она долази с југа с Азовског мора, користећи се нећ постојећим одјелним пругама преко Полтаве, Кијева и Ковела, гдје допире до источне границе Галиције, паралелно пруги из Варшаве преко Лублина, и очевидно служи искључиво стратегичним интересима. Ова линија, чији стратегични карактер потврђује и то, што пролази предјелом мало насељеним, дакле не може рачунати на никакви приход, гради се у таквој хитности, да у очи пада. Она мора бити довршена почетком идуће године, а већ су у саобраћају неки готови комади провизорно. Њен је стратегични задатак очевидан и стоји у наважњању војске са Азовског мора и армијског корпуса, са тим 9 и 21 корпусом из кијевског округа на аустријску границу у Галицији.

Још је важнија друга нова линија, која има особиту предисторију. Прошлог прољећа, кад је француски шеф генералног штаба генерал Пендезек био у Петрограду, био би најживље препоручио ову еминентно стратегичну жељезницу, ради које се склопио уговор зајма у Француској. Услед тога је изневада обустављена већ љетос радња на једној започетој пруги жељезничке мреже велике сибирске жељезнице;

отолан су пажљивији и радници на трасирању добили наредбу да одма пођу на трасирање тако тајанствено закључене линије. Трасирање је отпочело на два мјеста у исто доба и има бити довршено у фебруару. Та жељезница би била, као што вели званични меморандум, само мирни задатак, да Литву и западну Русију стави у свјетски саобраћај и да крајњи исток веже са жељезницом Тријест—Беч—Москва. Она иде из угла тромеђе њемачке, аустријске и руске, у веви са већ постојећом жељезницом преко Кјелан на Сједлице, источно од Варшаве. Отолен почиње нова градња пруге од 1240 врта преко Бјелска, Лиде до Бологоја, гдје је средња жељезница, која веже Москву с Петроградом. Ту је у исто доба и полазна штација жељезнице на исток преко Рибинска с једне стране на Кострому на Волзи, с друге стране преко Вологде на Бијело Море. Кад се доврши ова нова линија, за коју је прорачунато 105 милиона рубаља, оствариће се веза жељезничка, која са тромеђе иде скоро у правој линији на Бијело Море.

Да се оцијени стратегична важност нове жељезнице од особите је важности дио од Волге на запад, који долази у везу са главном стратегичном линијом, која иде од Петрограда и Москве на Варшаву. Да се њени значај из ближе расвијетли, треба извидјети услуге, које би у случају мобилизације припаде двима постојећим главним жељезницама.

Прва линија, Петроград—Вилна—Варшава, главна жељезница првог ранга, може највише петнајест влакова на дан тамо и овамо послати. Уадуж ње, почињући од Петрограда, стационирају гардијски корпус са двије дивизије коњице и 1 корпус у Петроградском округу, даље 18 корпус у Дорпату и 20 корпус у Риги, 3 корпус у Вилни а 2 корпус у Гродно. Уевши да ће као најближи 2 и 3 корпус пјешке пазмарширати, остају за ову жељезницу још три корпуса и двије дивизије да транспортира. Ако се узме, да су за то потребита само 350 влакова, требало би само па овој линији седам дана. Друга главна жељезница, Москва—Минск—Варшава, може 40 влакова на дан приредити. Поред ње налазе се у Москви гранадијски корпус са три дивизије и 17 корпус, са тим 13 корпус у Смоленску, 16 у Витебску, 4 у Минску и 19 у Брест-Литовску. Ако ближи корпуси пјешке пазмарширају, остају 4 корпуса, за које се хоће најмање 450 влакова, да се приреде у најбољем случају у једанајест дана. Овај апроксимативни калкул показује, како су необично ове двије пруге оптерећене и како би вадржавала мобилизацију околност, што немају једне друге пруге у помоћ. Али пошто буде готова пруга Сједлице—Бологоје, она може на дан 15 до 40 влакова одузети објема првима главним жељезницама, и тако поспјешити концентриање војске на граници њемачко-аустријској три до пет дана прије. Што значи добитак овог времена, не треба тумачити. Нити је потребито детаљно разјасњавати, колико ове нове стратегичне жељезнице, које су са најјевернијег и најужнијег краја Русије управљене против аустријске границе, морају поспјешити руску готовост, и колико су у корист стратегичних приликама Русије, обзиром на њено претрпјетство.

Тако пише бечки лист о новим руским стратегичним жељезницама у централној Јевропи.

ИНГЛЕСКИ ГЛАС ИЗ ЈУЖНЕ АФРИКЕ.

Лондонски „Делимеџ“ објелоданио је једно писмо, које је добио од једног официра јужно-афричке војске, из ког писма римска „Трибуна“ доноси сљедећа важија мјеста:

„Назад осамнајест мјесеца лорд Робертс је изјавио да је рат довршен. Сада у пркос те изјаве човјека, у чијем се војеном генију толико вјеровало; у пркос умјеравањима министара и привла консервативне странке, — сад послје осамнајест мјесеца, рат једвако се наставаља, и данас изгледа његов свршетак даљи него ли је онда био...“

„Бури су по свим крајевима још активнији, добро ођевени, добро хрњени, оружани и способни да парализирају наше кодове и да наносе штету нашим комуникационим линијама. Безбројне кодове наше

војске са ва собом коморама дугим по коју ивиљу крећу се с југа на сјевер, с истока на запад у сваком правцу са славим успјехом ако не апсолутно никаквим...

„Овај ужасни положај логична је посљедица ове изјаве лорда Роберта назад осамнаест мјесеца, којом се влада са толиком безочношћу користила при посљедњим парламентарним саборима. И како лорд Роберт одиста тако вјероваше, он је тешко компромитирао највећи војени гениј, који му Инглеска приписиваше. Лорд Роберт посијао је вјетар — а држава сада жање олују.

„Сјетите се догађаја. Послије девет мјесеца упорне борбе, инглеска војска заузела је престоницу непријатељску. Бури разбијени, били су деморализирани. Без топова, без хране, без одјела они су тада били у таквом расположењу, да су били готови да попусте, да је било правог државника, који би знао с нима преговоре водити.

„Мјесто тога сматрао се рат довршен. Мјесто да се употреби Преторија као основна тачка даљих операција, лорд Роберт, главни штаб и велики дио војске ту су отпочинали и уживали. То је била прва погрешка, први корак на овом путу несмотреном; и отада почиње ред извјештаја лажних и смишљених превара, којима се инглеска публика хранила. Да се боље видела позлати, лорд Роберт је проводио вријеме у забаве, забављао је и војску а највише Буре смијешним прогласима... Покушало се установом грађанске управе, и као да већ није било доста, што се имао савладати непријатељ, раздијелила се власт на војничку и грађанску, које су се почеле одма између себе борити. И што се није радило! Разне игре, коњске трке, павари и светковине... А публика, склона да вјерује у слатке истине, усвоји ситуацију; главни војсковођа користећи се том приликом, остави бојно поље и похита да сабере почаст од стране Владаоца и од стране народа изданог. Али је истина морала изаћи на био дан, и објелоданила се прије него ли се и могло очекивати.

„Тако лорд Роберт остави јужну Африку, предавши лорду Китчеру рат довршен, и политику луду, погрешну. Тако су се његови насљедици нашли везаних рука, заплетени у такву мрежу, да готово нема наде у побољшање положаја...

„Завршујући: манифест је и још грђе — влоин — настављати ову јадну обману, да је рат довршен. Рат се веће никада свршити док не признамо истину и док се не отресемо обмане, у коју смо обмотани. И дописници, можда и нехотично радили су и настављају радити у корист ове обмане; и отмицам, који дише из сваког телеграма званичног и приватног, чудноват је и апсолутно неоправдан.“

Ово откриће у листу владајуће странке, врло популарном у Инглеској, добива још више важности у овоме часу.

ПРЕГЛЕД ЛИСТОВА.

Велико њемачке фантазије. Бечки „Остдајге Рундшау“, орган велико-њемачке странке у Аустрији, изјавиши да стоји у одлучној опозицији према источној политици бечке владе, развио је у два чланка свој програм у српском питању са становишта њемачко-националних интереса.

„Са њемачко-националног становишта — вели бечки лист — ми прије свега во-

јујемо против тежња ватиканског клерикализма за превласт у Југословенству. Не само с тога, што ми тај клерикализам сматрамо свуда за најопаснијег непријатеља Њемства, него што смо ми с собом чврсто увјерени, сјећајући се црквено-политичких појава међу католичким Југословенцима, да њихове вође најчешће, у случају њемачко-словенског племенског рата, да на нас иза леђа навале. О томе, да ли се тај племенски рат може избјећи или не може, да ли је близу или далеко, остављамо свакоме своје мишљење. Али факт, што римски клерикализам бар од назад двајест година — (Бисмаркова удјена код Александра III у новембру 1884) — гвозденом упорношћу о њему ради, мора сваки национални политичар у обзир узети.

„Из ове прве тачке нашег програма сlijеди сасвим сама по себи друга, да нам предувиђањем налаже, да на Балкану, гдје можемо, тржијемо да задобијемо савезнике противне римском клерикализму, да моћ његову иза наших леђа ослабимо. Ради те национално-политичке сврхе ми имамо пред очима Србе, као најближе сједе и противнике клерикалних Хрвата, савезника Словенаца. Да ли и под којим условима ми можемо доћи до националног споразума са Србима, то је једно питање за себе. Свакако нама олакшава тај споразум с једне стране „Линцки Програм“, који захтјева одвајање Далмације од Аустрије, јер смо ми тим у стању, да Србима понудимо цијену за њих одиста од велике вриједности, а с друге стране факт, што Срби у границама нашег негдашњег њемачког савеза никаквих националних традиција, дакле никаквих интереса, који се нас тичу, немају.

„Док ми војујемо с једне стране против католичког велико-хрватства, а са православним Српством тражијемо споразум, ми се налазимо у истом положају књаза Бисмарка, који се за свог живота борио са свом снагом против католичког Велико-Пољштва, а тражио споразума са православним Русијом.“

У другом чланку питање излаже споразум са Српством „на основу наше готовости, да Србима уступимо Босну, Херцеговину и Далмацију за одговарајуће ударје. Наши противници, који у свакој нашој мисли виде велезадају, биће готови, да у овом уступању једног земљишта, које је дијелом сада фактички уједнољено у државну аустријску везу (Далмација), дијелом освојено краљу наших војника (Босна и Херцеговина), увиде доказ наше велезадаје. На сваки начин тај доказ не би важио пред судом, јер би уз нас ваада било право. Далмација је заузета у име права угарске круне и њезино данашње спојене са Аустријом само је провизорно, што је у очевидном противурјечју са државним правом. То је не само владајућим Царем више пута свечаним државним актима признато, него то нам ваада напомињу у почетку сваког ва-сједања рајхсрата далматински посланици.

„И окупација Босне и Херцеговине је провизорна. Тако не би била велезадаја по параграфима казненог права, кад бисмо ми мјесто провизоријума тражили дефинитивум, и уз то полазећи од чињенице, што за краљевине и земље аустријске у рајхсрату, дакле што управо за Аустрију не постоји никаквих права на ова земљишта.“

Бечки лист се не задовољава тим доказом у смислу закона да овај програм није велезадајнички, него доказује, да се тим јединим путем може обезбиједити моћ и углед Аустрије. Прије свега он не мисли ове покрајине бацити у наручје „москов-

ском панславизму“, који би тада био Њемачкој и Аустрији опаснији од „римско-католичког панславизма“. Него уступањем ових покрајина бечки лист би хтио Њемство и Аустрију противу панславизма ојачати — хтио би да Србе одвоји од Русије. „По нашем мишљењу, било би у интересу Њемства и Аустрије, да се Србима остави потпуна самоуправа на цијелом земљишту на југу Дунава, Саве и Уне, њима дакле оставити Босну, Херцеговину и Далмацију. Али за то треба да буду трајно спојени са њемачком културом и с њемачком сфером интереса. Та би се мисао могла на више начина практично извести: неразрјешивом војном и трговинском конвенцијом са савезом српских држава, или у једну државу уједињеног Српства под једном народном династијом, или под једном Хабзбуршком секундо генитуром, или најпослије спајањем са монархијом као трећа државна група. Ово посљедње рјешење било би за нас најсигурније, али би међу Србима било најнепопуларније, јер су наши државници од назад двадесет година били и још су данас тако кратковиди, да су Босну и Херцеговину створили огњиштем римско-католичке пронагаде међу православним Југословенцима“.

Дакле бечки велико-њемачки орган тражи уједињење српског народа али у сфери њемачких интереса трговинских и културних па чак и војних и то против Русије... Прави правцати Drang nach Osten у најновијем издању!

ДОПИСИ.

Цеклиа. 11 новембра. — Данас 11-ог новембра било је на Цеклину освешћење цркве св. Великомученика Георгија, која је била саборна црква цијелога племена цеклискога.

На једном омањем хумку више школе, гдје се црква налази, од давних времена били су два велика, стародревна бријеста који бијаху пуштили коријене испод темеља црквеног; али како су временом брестови, мало по мало осекали, то су и њихови коријени иструнули и вид од цркве, будући на дебелој, мекој земљи, на више мјеста испуцао, камење почело испадати и свако јутро могло се видјети на тавану опали креч. Услед тога морало се одустати од вршења свете службе у истој цркви а црквене утвари пренијети на сигурније мјесто, да се не би десило какав са случај.

У јесен, године 1897 цеклињани су приступили обнављању овог светог храма, отару су цркву из темеља порушили и на њеним развалинама почели издати њешу и велчанственју. Не хотећи преносити цркву са гробова својих предака, а будући је на истом земљишту врло тешко утврдити, с тешким трудом отпочну рад, уколавши темељ у земљу, колико је зида од земље до крова. Много је труда и мукe стало општину горњо цеклинску око овог светог дома божјег али захваљујући труду и вјештини чувеног црногорског немара г. М. Лепетића, данас видимо цркву, као ријетко коју племенску у Црној Гори.

Данас 11 новембра народ са пуним срцем и одушевљењем хита, да се помоли Богу у повој богомољи и да му захвале, што им је дао крепости и снаге у овом тешком послу.

Црква и авлија, као и древал око цркве били су окићени српским тробојкама и крсташ-барјацима, да је мидина било

погледати. На велику жалост мјештана дан је освашуо кишовит, али то није ништа сметало, да авлија и црква буду пуње народа осим оних, што се у школу бијаху склонили од кише. Вјеме ту дошло: и старо и младо, и мушко и женско, и мало и велико — сваки бјеше радосно дошао, да се помоли Богу у новом храму.

Мидина је била видијети цеклињане у оном дивном, чистом црногорском одијелу које је онако својствено у Цеклину. Око осам сати из јутра забрујаше звона на свим племенским црквама, огласујући долазак црквеног поглавара. Његовог Високопреосвештенства г. Митрополита Митрофана. Народ пред којим бијаху два командира Пејонић и Ђурашковић, крену се у густој маси, да срету свог архиепископа. Један дио отиде к барутани, која се налази на крају колекског пута, триста метара удаљена од цркве. Тачно у осам и по сати притио је господин Митрополит, у чијој пратњи бијаху: сенатор Перо Јовићевић и пречасни господин протођакон Филип Радичевић, секретар митрополитски поп Марко Мартиновић. Господина Митрополита близу цркве срело је свјештенство и мјесни учитељ са ђацима. Митрополит се одма упутио цркви и отпочео освешћење. Чинодјејствовало је још шест свештеника и два ђакана, Радичевић и стари, Блаженопочившег Митрополита Петра II-ог ђакон Филип Ђурашковић; мидина је било чути при читању јектенија јасни младалачки глас овог 90-годишњег типичног старца. По свршетку литургије Његово Високопреосвештенство изговорило је сходну врло поучну бесједу. Чим је Митрополит изашао из цркве, праћен густом масом народа који му љубљаше руку, упутио се гробу храброг витеза, заслужног попа Ђока Пејовића и ту се топло помолио Богу за спас душе врлог покојника. Гости се затим упуте у школску салу, гдје су цеклињани били приредили свечани објед. За ручком је пало много здравица, од којих је најзначајнија здравица, коју је Његово Високопреосвештенство подигао Ђ. Кр. В. Господару; народ је са свих страна клицао: „Да живи Господар!“

За тим је г. Лука Пејовић, учитељ надравно Митрополиту од стране општине, изнесећи његове заслуге за отаџбину и православну цркву. Мјесни свештеник Илија Ђурашковић подигао је здравицу такође Митрополиту од стране свештенства. Свештеник добрекл г. Мираш Вукић изговорио је ватрену здравицу Његовом Краљу. Високо-Престолонаследнику Данилу, као нашој нади и звијезди предходници, који ће, кад наступе мутни и осудни дани, повести коло српских соколова и указаћи свијетлу зору јадној нашој потлаченој браћи. — Да живи Престолонаследник Данило — захори се са свију страна, а зидови ново-освешћеног храма по стоји пут повтарашу овај увик оданог српског народа.

Његово Високопреосвештенство надравно је Цеклињанима, као вриједним синонима своје отаџбине, као цвијету људи и јунака, изјавиши уједно жељу, да се и од сада као и досле ту рађају соколови на диму и понос Књаза и Отаџбине. Бурним узвицима није било краја... У 3 сата посље подне гости се разиђу својим кућама, понијевши са овог пута пријатне успомене а Цеклињани остадоше, частећи се и веселећи до крског мрака.

V. П—Љ.

Градац. (Љешанска нахија) 15. нов. — До назад 6—7 година, бијаше на гласу наше вино као и наши виноградни (берски

ЛИСТАК.

ХРИШЋАНСКЕ СТАРИНЕ И СВЕТИЊЕ. (ПРОНАЛАЗАК ЧАСНОГ КРСТА.)

Патријарш. лист „Екклесијастички Адитија“ донио је опис под каквим је околностима нађен часни крст. Опис тај, који је пронађен у библиотеци светогорског манастира велике Лавре, пренио је „Цариград. Глас“ и гласи од ријечи до ријечи овако: „У двеста и тридесетој години од страшнога дана Спаситељског, а за вријеме царствовања Вел. Цара Константина, кога је родила богољубезија царица Јелена, тражење бп и пронађен би Часни Крст, на коме би распет Бог наш Исус Христос. Царица Јелена дубоко проучивши човјеко-оваплоћење Бога нашег Исуса Христа, његово распеће на крсту, као и васкресење из мртвих, веома силно зажели и хиташе да пронађе Христов крст и тај дар свијетлу покаже. 28. другог мјесеца оде у Јерусалим с пратњом и, сазвавши велики збор, нареди да се на збору скупе сви Јудеји, који се налазе у Јерусалиму као и они са свих крајева Јудеје, који су живјели у околним далакцима, јер је Јерусалим коначно био опустошао. Тако се скупи до три хиљаде Јудеја, које царица позва к себи и рече им: „Ја знам из св. Писма да сте ви били ојемена праведног и Богу вољубљеног, али ви не разумјесте и не знашете и помислите да је свијетлост мрак, и истину узесте за лаж, и онога, који је вас хтио спасти од проклетства, ви проклетсте; онга

који је вам плувачком отворио очи, гнусним плувачкама пошљувасте; онга који је мртве васкресавао, хтјели сте смртним навратити. Ево сад вам велики: идите и изаберите између вас оне, за које ви мислите да разумијевају закон, како би ми они казали оно, о чему ћу вас питати.“ — Они одоше јако улашени и, распитавши се, нађоше међу собом до хиљаду људи који разумијевају закон и сви заједно вратише се и преставише се царици, свједочећи сви једногласно за ону хиљаду људи, да одиста они познају законе. Онда им она рече: „Чујте ме ријечи и добро разумите слова мојих уста: Нисе ли од свиххх Пророка чули како су они нам причали о Спаситељу Христу за кога вас данас питам? Први је о њему Мојсије рекао: „и родитиће вам се дијете и даће се вам син, којега мати не ће познати мужа“. И опет: „Господ Бог ваш подигнуће вам пророка из ваше браће“. И опет: „утрјебаће авијезда од колена Јакова, васкрснуће човјек од Јуде, и савладаће многе народе“. И Исаије: „Ето, дјевојка ће затрудњети, и родиће сина, и надјенуће му име Еманујило, које ће рећи „с нама Бог“. О његовом пак распећу на крст Јеремија је вам у лицу казао: „приђите да у његов хљеб ставимо дрво и да га с лица земље сатремо“. А о његовом плахононом страдању, које је у будуће имао да претрпи на крсту због неверјетва нашег, Мојсије, предказујући, велаше: „видјекшећ живот гдје виси на крсту и нећеш познати“. Исаије вичући велаше овако: „Родих синове и уздихох их, а они се мене откашаше; свг поана свога гаду, и магарад штаду овог

господара, а Израил мене не познаде и народ мој ме не разумједо“. Ето и ви, који законе читате не разумјесте. Сад сте ми у рукама и држаћу вас под стражом докле ми не одговорите на оно, што вас питам. Идите, дакле, сад и између вас изаберите оне, за које ви мислите да разумију законе.“ Пошто су изашли, они се питаху међу собом: Божје, због чега нас овако царица мучи? А један од њих по имену Јуда, одговори рекавши им: „Знам ја због чега; она тражи дрво на које су наши оцеви распели Месију, тако званог Христа. Јер дјед мој Закхеј, као да је знао да ће крст бити потражен, причао је моме оцу Симону, а отац је мени причао, велели: Гледај сине, кад се буде потражило дрво, на коме смо Месију осудили, искажи ти све што о томе знаш прије но што будеш кажњен, јер нема изгледа да ће род јеврејски даље владавати; нити ће се храм наш поново подићи, као што је и пророк рекао: „паде кућа Израилева и неће се подићи“. И као што је и Исус рекао: „Одузеће се од вас царство Божије и даће се народу, који његове плодове доносе; и царство ће бити оних, који се крсту клањају, јер је он цар ва вјеки вјеков“. Онда ја одговори оцу: „Пошто сте знали да је он Христос, зашто сте на њ руке дигли?“ А он ми одговори: „Јест, ја сам знао за његово св име, али нијесам никад у сједињама учествовао против њега, шта више ја сам се често пута и снажао с архијерима у корист Христа; али пошто је Христос јавно изобличицао презвиторе и архијереје народа, због тога га осудише на распеће, с најером, да га, пошто је убијен и распет, са свим

нестане, сахрањивши га у гроб, одакле је трећи дан васкрснуо, јавиши се својим ученицима. На основу тога брат мога дједе, Стеван, повјеровао је и почео је проповиједати народу о њему, услед чега Садукеји и Фарисеји, сакупилиши се на сједницу, осудише и њега на смрт каменоњањем. Отлађ његов и чукундјед мој, гледајући како син њихов гине, није му никако могао помоћи, а није му ни жао било, јер је гледао да му син гине и пати се за Бога, који, када је своју душу испуштао, дигао је руке и викнуо је: „Господе! не прими им ово за гријех, јер не знају шта раде“. Чуј, дакле, сине, и ја ћу те научити о Христу и о његовом милосрђу, јер је и Павле био један од оних, који је гонио оне, који су Христу повјеровали, и исти је тај Павле, који је против Стевана подстрекнуо народ, али кога је Христос, помиловавши га и опростишиши му, истакнуо као једног од најславнијих апостола“. Овако ми је Симон, отац мој, причао, и ето сад сте све чули. Шта мислите, дакле, ако вас царица упита за крст? — А они одговорише: „Ми нијесмо никада чули за овакве ствари, које се та слушамо од тебе и ако буде тражено то, ти ћеш ваљада знати и о мјесту гдје је крст закопан и сакривен“. Док су се овако међусобно разговарали, дођоше к њима слуге велели им: „Хајдете, царица вас зове!“ Али кад их царица стаде испитивати, они у почетку не хтједоше ништа казивати. Тада би наређено да сви буду спаљени. Уплашени тиме они предадоше Јуду, велели: „Овај човјек је син праведног човјека и шта више човјека пророка, а добро разумије законе, и он само може, о Госпођу, да вам

и лисички) и то не само у нашој отаџбини, већ и у другим страним земљама, што се баш и признало обокце прославе, услед чега су и узели неки странци по мало ви-на, рали *земиске амализе*.

Али ево неколико година од кад на-шом лозом завлада „пламац ревноспорога“ — болест, која немилосно сатрије нашу лозу. Наши сељаци нијесу знали каква је болест и којим би се начином спријечила; а и да им је казано, они небиху вјеровали, јер они то приписују божјој судбини говорећи: „што Бог даје, против тога нема лијека; рђадо се вино од вада те смо пили доста, и милон га дали; а сад га Бог узео, фала Му и слава.“ Ове ријечи нашег народа учињеше на много мјеста пуну земљу без најће лозе; а и ако је ње претекла, људи су слабо око не радиле, те је лоза закрж-љавила и готово до краја дошла.

— Још кад је земљодјелска школа основана у Подгорици опазила се та бо-лест на лозе; али пошто није народу позната била, то је народ мислио да је нека *забова*, која је с кишом дошла, и мислили су да ће после кише проћи.

Управитељ тадашње школе г. пр. Ф. Јерговић, као *стручњак*, видећи која је болест овладава лозом, набави справе — пумпе и средства, којима ће се на путу стати истој болести. Он је први направиле течност и почео кропити виноград г. вој-воде Пламенца, који су рад обнављали ученици те школе, а под назором управ-итеља. С почетка, народ се томе подеси лавио; али кад увиђеше велику разлику у лозама и грошју кропљеног и некропљеног винограда, често се увјерише да је корсит од кропљења; јер кропљењем лозе, као и грошје остале здрави; дочим некропљене лозе остале без грошја и пера.

Кропљене лозе, као здраве, идуће го-дине изабацише грошја доста, дочим не-кропљене врло мало, што је народ још боље увјерило — те и сам народ одпоче рад, који је пошва добар за руком.

И наша висока влада, заузела се око кропљења — набављајући пумпе — за кроп-љење лоза, и шиљући своје спремне људе ради народске поуке о истом раду.

Прошле године, неки наши сељаци су кропили лозе, и добили су велику ко-рист у лозу и грошју, и то не само за прошлу већ и за ову годину, јер су оне једино обилато род довијеле. Ове године готово су сви наши сељаци кропили лозу, прем да се и није на њих опажало никак-ве болести. Избачево грошје на лозама као пера и зелени ластари потпуно су узрели те се народ према прошлим година врло ли-јепо користио, јер има доста сељака који су од грошја узели од 100—200 кр. а неки и више.

То су узели само они људи, који су радили око лоза необавирући се на то, што оне нијесу рађале. Они нијесу наду губи-ли, већ су непрестано радили; а „прегаоцу Бог даје махове.“

Озимн усјеви — доста су прилично родили.

Окопавине — руметин прилично, а кромпир доста слабо; јер их спријечи велика суша, која се десиле баш за вријеме завијања, и која је руметин јако уназдила. Дуван је доста слабо родио; а и што се родило слабо се осушило, јер му недаде ки-ша која је готово кроз цео сушек трајала.

Поврћа и воћа је доста прилично било.

Посијани озими усјеви, врло су лије-пи, јер и само вријеме је подесно за њих.

покаже све што тражите!“ Пошто сви једно-гласно то потврдише, царица их све осло-боди, а задржи само Јуду, коме рече: „Вирај шта хоћеш: смрт или живот?“ А Јуда ће одговорити: „Па који би човјек, налазећи се у пустињи јео камење, кад су му близу хљебови!“ Онда царица, одговарајући му, рече: „Ако желиш живот на земљи и на небесима, онда ми кажи гдје је сакривен крст Христов.“ На то Јуда, не хотећи одмах да каже, рече: „Према вапису прошло је од тога догађаја мало више од три стотине година, и ми, будући млади, како можемо знати о томе?“ Царица му рече: „А како се зна за рат у Илијону, који је био прије толико година, и за ври-јеме којег се спомину и сви они, који су у томе рату погинули и спомину се и гробови њихови?“ Одговори Јуда: „Молим ти се, Госпођо, све се то зна по књигама, а ми такве немамо.“ На то царица одго-вори: „Па сад си исповједио да имате запис.“ „То сам учинио у несвјести“, рече Јуда. На то му царица рече: „Ја имам изречни глас из Еванђеља за мјесто, гдје је Христос распет, него ми ти покажи само мјесто, које се зове „мјесто лобање“, и ја ћу употребити своју власт и наредити да се земља на томе мјесту раскопа и очи-сти и тако ћу доћи до жељенога.“

На то Јуда одговори: „Ја нити знам гдје је то мјесто, нити сам био онда присутан када се то дешавало.“ Онда му царица рече: „Убићу те главо ако ми не испови-једиш о ономе, што те питам,“ и рекавши ово, она нареди да Јуду метну у суву бувар, гдје је он остао читавих седам дана без воде и без хљеба, те је најпослије по-

Стока је добра, и на пазарима лијепо пролази; скупља је готово од прошле го-дине 20%.

Сточне пиве је врло мало према сто-ци, јер сјајена неби нишла, осим које сија бетијану. Посјечени листови као и сма-кнуте — врло су неуредни, због кише која је готово трајала цијеле јесени.

Јесење траве доста је прилично. Стока пасе доста.

Лоза, како се види лијепо је дозрела и пуна је брдуна. Наши сељаци очекују лијепо будућност њену, па се и још сад спремају за кропљење идуће године.

Жито је на нашим пазарима, као у садашње доба доста скупо — 1 багаш = 15 кила руметина од 1-80 хел. до 2 круне. Пшеница — багаш — од 2 80 до 3-20 хел.

Вађенина је у народу прескупа — у најмању 30%, а има је 50% за годину.

Сељаци лијепих дана раде на пољу — равијају, пресипају и позијују брегове — мргине, чувају стоку, воде трговину и тд.

С. К. у—л.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Открита потписка) на еженедљнић иллустриранић журнал „РОДНАЯ РЪЧЬ“, издајућиса вь Москви подь редакцијоу Ф. Н. Берга, бывшаго десети лѣтъ редакторомъ журнала „Нива“. Сь 1902 года журналъ „Родная Рѣчь“ вступаетъ въ шестой годъ существованія. Вавъшивши достигнутые нами результаты, особенно за послѣдній годъ, мы смѣло можемъ сказать, что потрудились не даромъ. Десетки тысячъ подписчиковъ, тысячи благодарностей отъ читателей и, наконецъ, крайне лестные отзывы о нашемъ журналѣ столь автори-тетныхъ газетъ, какъ Московскія Вѣдомости (N-го 18 за 1901 г.), Новое Время (N-го 8928 за 1901 г.), Варшавскій Дневникъ (N-го 28 за 1901 г.) и друг., даютъ намъ полное удовлетвореніе за трудъ и убѣждаютъ насъ въ его плодотворности, что составляетъ для насъ высшую награду и даетъ намъ исто-чникъ силы и энергии къ дальнѣйшему продолженію нашего дѣла, въ основѣ коего лежитъ идея просвѣщенія въ духѣ патри-отическомъ, истинно-русскомъ, не увлекаясь разными вліяніями и новшествами, а под-держивая и защищая тѣ основы, которыми сильна свята Русь и на которыхъ зиждется благополучіе и могущество Россіи и ея сы-новъ. Мы глубоко вѣримъ, что сторонники нашего направленія — всѣ истинно русскіе люди. Уанать ихъ и смикать сочувствіе составляетъ цѣль нашихъ стремленій, труда и затратъ.

Оставаясь вѣрнымъ своимъ первоначальнымъ задачамъ и преднамѣреніямъ, „Родная Рѣчь“ въ 1902 году будетъ выхо-дить попрежнему въ видѣ тройного изданія: еженедљнаго иллустрированного журнала, еженедљной политической газеты и еже-мѣсячныхъ литературныхъ книгъ. Въ на-стоящемъ своемъ видѣ „Родная Рѣчь“, охватывая всѣ вопросы текущей жизни, подбирая среди массъ событий все важное и нужное, при крайне доступной подписной цѣнѣ, является первымъ и единственнымъ журналомъ въ Россіи.

Вь 1902 году подписчики журнала „Родная Рѣчь“ получаютъ слѣдующія изда-нія: 50 N-го N-го литературно-художествен-наго иллустрированного еженедљнаго журнала, въ которомъ будутъ помѣщены романъ, повѣсти, рассказы, очерки, стихо-творенія; жизнеописанія и характеристики выдающихся государственныхъ и обществе-

выхъ дѣятелей; разнообразныя статьи и замѣтки по вопросамъ сельскаго хозяйства, промышленности, науки, искусства и ли-тературы; смѣсь: повѣстия объ открытіяхъ и изобрѣтеніяхъ, полезные совѣты и рецепты, анекдоты историческіе и бытовые и проч.; иллюстраціи и рисунки относящіяся къ текущимъ событіямъ, снимки съ картинъ выдающихся художниковъ, портреты и проч.

50 N-го N-го политической и обществен-ной газеты, заключающей въ себѣ слѣду-ющіе отдѣлы: передовыя статьи по текущимъ вопросамъ политической и общественной жизни, хроника, обзоръ вѣе московской и петербургской жизни, выдержки изъ газетъ, новости изъ провинціи, иностранныя извѣ-стія, фельетонъ, театр и музыка, спортъ, разныя извѣстия, торгово-промышленная хроника, мелочи и проч. Изданіе это, отли-чающъ полнотою свѣдѣній наравнѣ со всѣми другими дорожными столичными газетами, даетъ возможность читателю быть въ курсѣ всѣхъ событий, происходящихъ за недѣлю, не только въ Россіи, но и за границей, и вполне можетъ замѣнить дорогую по цѣнѣ газету, особенно тѣмъ изъ г. г. подписчиковъ, которые не имѣютъ времени слѣдить за ежедневной прессой или же не располага-ють средствами для того, чтобы выписывать одновременно журналъ и газету.

Сь января 1902 года въ журналѣ бу-дутъ печататься статьи Константина Петро-вича Побѣдоносцева. Въ журналѣ и газетѣ принимаютъ участіе извѣстные писатели: С. Ф. Шараповъ, гр. Е. А. Салиасъ, А. И. Елишевъ, А. В. Кругловъ, Н. И. Мердеръ, А. А. Осиповъ, А. Г. Бриллиантовъ, И. С. Чехъ, Н. Кашкинъ и др.

12 ежемѣсячныхъ большихъ книгъ, въ которыхъ будетъ напечатано по случаю исполняющагося въ 1902 году пятидесяти-лѣтиса дня смерти авторовъ: Собраніе сочиненій сь биографіей и портретомъ поэта В. А. Жуковскаго и Собраніе сочиненій сь биографіей и портретомъ писателя М. Н. Загоскина.

Такимъ образомъ каждый подписчикъ журнала „Родная Рѣчь“ имѣетъ возможность въ теченіе одного года бесплатно обогатить свою бібліотеку сочиненіями двухъ знаме-нитыхъ русскихъ писателей.

Независимо отъ этого, всѣ годовые подписчики получаютъ бесплатно весьма цѣ-нное изданіе: „Исторія смутнаго времени“ (самозванщина), напечатанное на лучшей бумагѣ новымъ шрифтомъ. Печатаніе всѣхъ нашихъ изданій производится одна изъ са-мыхъ крупныхъ и благоустроенныхъ въ Россіи типографій товарищества И. Н. Куш-неревъ и К^о въ Москвѣ.

Подписанная цѣна на журналъ „Родная Рѣчь“ вмѣстѣ со всѣми вышеперечисленными приложениями, сь пересылкой за границей на годъ только 5 руб.

Сь наложеннымъ платежомъ, равно какъ въ кредитъ, журналъ не высылается. Пробный N-го высылается за одну семикоп. марку.

Подписку просимъ адресовать въ кон-тору журнала „Родная Рѣчь“: Москва, Варсонофьевскій пер., д. N-го 4.

Редакторъ Идатель
Ф. Н. Бергъ. А. А. Петровичъ.

(Друштво за помагање сиромаш-нихъ а вриједнихъ Срба љака у Загребу) издало је слѣдећи позив, на који обраћамо пажњу нашихъ читалаца, у нади да ће се наћи међу нама који пријатељ овогъ родо-љубивогъ друштва, који ће му се одавати: Срби и Српкиње! Вједно стање Срба ака-демичара по разнымъ свучилиштима не по-

казује се нигдје у толикој и такој јачини, као што код сиромашнихъ слушаца свучи-лишта у Загребу. Изъ године у годину по-већава се све више и више број онихъ ака-демичара, који су безъ икакве материјалне помоћи, број онихъ који су постављени на милост и немилостъ прилика, а који су до-шли на свучилиште гѣрани неодољивомъ жељомъ за наукомъ и својимъ душевнимъ обра-зовањемъ.

Сви ти наша сиромашни, а вриједни другови упрли су свој погледъ у своју је-дину узданицу, у српско академско пот-порно друштво. Али материјалне околности тога друштва врло су слабе, и то тако, да ни трећина одъ њихъ не може притећи ни у најмањој мјери у помоћ. То тешко стање својихъ чланова, жеља да имъ помогне, и помисао, да српски народъ не би изгубио на тај начинъ многе своје валеане раднике који би били народу касније одъ велике по-моћи и који би жртвовали све за свој родъ, натјерује српско потпорно друштво, да апелујући на родољубе српскога народа и ослањајући се на њихову помоћ, ублажи баремъ донекле але прилике својихъ чланова основавши своју српску мекзу (взједнички ручакъ). Да би ту своју намисао лакше остварило, то је српско академско потпорно друштво одлучило да у замјену и за нај-мањи даракъ, за гореспоменуту сврху даде онолико, колико му је према његовимъ при-ликама највише могуће, а то је за сада књигу с насловомъ:

М У Ж И Ц И.

Руски написао А. Чеховъ.

Превео: Велко Лукић, свещтеникъ.

Име А. Чехова, његов положај међу најбољимъ рускимъ приповиједачима, његов особити начинъ писања и приказивања до-гађаја, његова тенденција, да изнесећи право стање рускога сељака и уповори позване на пут и начинъ поправања стања свога сељака, све те околности поредъ оста-лихъ верлина Чехова, препоручају најбоље ову књигу и пружају наду да ће свакоме она дати доста душевне хране. Уповору-јемо да је стање српскога сељака у многоме чему врло слично стању рускогъ мужика. Књига ће се у брзо почети штампати у Српској Штампарији. Износће 4 штампан-на табака 8^о а цијена јој је 35 новчића (70 филера).

Молимо све родољубе Србе и Срп-киње, да се у кругу својихъ пријатеља зау-зму за што обилнију претплату, на чему ће имъ друштво бити особито захвално. Претплата се шаље најдаље до Николь-дана (6 децембра) ове год. на адресу: Српско академско потпорно друштво у Загребу. (Универса).

Загреб, 10 (23) новембра 1901.

Ђорђе Пејановић, Гојко Стојановић,
председникъ глѣникъ.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 23 новембра.

(Прослава педесетогодишњице Вла-дике — Пјесника у Петрограду.) Биоград-ске „Вечерње Новости“ доносе 11. ов. мј прослави је Српска Колонија у Петро-граду педесетогодишњицу од смрти неумрогъ његоша. У 1 сат посліе подне држанъ је парастос у Казанскомъ Сабору, на коме ј осимъ посланика г. Новаковића, атапо-Рајковића, секретара Спалажковића, српско академске омладине и г. г. официра — присуствовало велики број одличнихъ и ува-

викао: „Изадите ме одавде, казаћу вам гдје је крст Христов.“ Онда царица нареди да изаде Јуду изъ бунара. Пошто га изава-дише, он се крену к мјесту гдје је Исус Христос распет био, али пошто није знао мјесто, гдје је крст закопан, поче се мо-лити Богу на јеврејскомъ језику, велећи: „Боже, који си створио небо и земљу; који се возиш на колима, које на својимъ кри-лима носе Херувими и Серафими, и гредеш ваздушнимъ путевима и у неизмјерно свјет-лости, гдје човјечија природа не може проћи, јер си све те стихије подвргнуо служби твојој; шест створова шестокрилих, од којихъ четри носе Тебе на крилима и служе вјечито кличући: „Свет, Свет, Свет Господ Саваот“ који сједи надъ Херувимима, а друге пакъ двије, које си у рају поставио да чувају дрво живота, једно се од њихъ зове Серафим, а друго Херувим. Ти госпо-дарши надъ свима, јер смо сви твоји ство-рови; ти си непослушне анѣле бацно у пакао предавши ихъ вјечитој ватри, они се и данас налазе у бездни, мучени зајдајама, никако не могући противити се твојој на-редби. И овомъ приликомъ Господе, ако је воља твоја да царује синъ Маријинъ, кога си ти послао, јер да није од тебе послатъ био, не би онъ толика чуда починао, и да онъ није синъ твој био, не би га из мртвихъ дигао; учини, дакле, Господе и ово чудо нама, као што си послушавши раба Мој-сија, показавши нама кости брата нашегъ Јосифа; тако и сада покажи намъ сакривено благо; учини да из оногъ мјеста, гдје је крст закопан, изађе благовони димъ, тако бих и ја повјеровао распетоме Христу, јер је онъ Царъ ва вѣки вѣковъ, аминъ!“ Кадъ је

Јуда завршио молитву одмах се мјесто онога атресе и из њега се подигао јакъ благовони димъ да се Јуда зачудио, и тада је онъ объе-ма рукама плеснуо и рекао: „Ва петину Христѣ, Ти си Спаситељ свијета! Благо-даримъ Ти, Христѣ, што ме нијеси недо-стојнимъ учинио твоје благодати. Молимъ ти се, Господе, опрости рабу твојемъ грѣхове, и уброј ме у редъ с рабомъ твојимъ Стеваномъ.“ Рекавши Јуда ово узвотину, и запрег-нувши као јуначни Аврамъ, отпоче копати. Када је ископао у дубину око двадесетъ хвати, нађе три крста, које изавади и пре-даде царици Јелени. Онда му побожна Је-лена рече: „А сад ми реци који је крст Христов, јер знамо да су од та три крста на два крста били распети они зликовци, који су с Христомъ заједно распети.“ Тада Јуда узвотину рече: „Око деветъ сати посліе подне ево гдје се износи на мртвачкомъ носилу младихъ мртвяхъ. Видјевши то Јуда веома се зарадова и припаши царици, рече јој: „Госпођо, сада ћешъ видјети и силу дрвета које си одавна зажељела.“ посліе којихъ ријечи Јуда заустави мртвачка носила и поче надъ мртвачемъ стављати једанъ за другимъ крстове. Када је надъ мртвачемъ стављенъ први крстъ дивна који је прави крст Христов. Али се тада ражљути Со-тона и викну, велећи: који је то што ми неда примити задобијене душе! О Исусе Назарјанне, све си већ к себи привукао, а сада се и дрво твоје противу мене по-дигао! О, Јудо, шта то учини? Прво самъ преко тебе урадио да народъ пође мојимъ путемъ, а сада ме тобомъ свуда гоне! Али ја знамъ шта ћу урадити; поћи ћу другу

силу противъ тебе, која ће вршити мој наредбе, а тебе ћу предати силнимъ му кама, и ти ћешъ се, страшно мучећи се откапати Распетогъ.“ На то је Јуда, осни-женъ и окријепљенъ вјеромъ у Христа, река: „Христосъ, који васкресао мртве, проклеће те и бацне те у безданъ пакла.“ Пошто ово чула блажена Јелена веома се алууд Христовој сили и Јудиној вјери, примъ часни крст, ковага га златомъ, сребромъ драгимъ каменомъ; за тимъ, сазнавши великъ царици зборъ на мјесту такваномъ „мјесто лобање“, позва тако римскогъ епископа Е-сенија, даде Јуди Христовъ печатъ, т. ј. п крсти га и надјену му име Киријакъ, постави га за епископа у Јерусалиму. Та царица објави Јудејима да ће гонити се оне, који нијесу хтјели вјеровати у Хрпе и распјера ихъ изъ Галилеје, а Јуди, та названомъ Киријаку, би дата од Бога такъ благодатъ, да може истјеривати демоне лијечити болести Томъ приликомъ блаже Јелена снабдјенимъ преподобногъ Кирија великомъ сумомъ новаца да обрадује си-ртину, повуче се у миранъ животъ, наредиши свима онима, мушкарцима и женама, ко вјерују у Христа, да чине поменъ на д проналаска Часногъ Крста сваке године, маја, као данъ када се по благодати Божъ и нашегъ Исуса Христа крстъ појавио I ликомъ Цару Константину.“

жених Руса, Чеха и у опште Словена. Међу присутнима видјели смо г. грофа Игњатијева, генерала Наршикина и Васиљева, председника чешког друштва г. Новотнаја, уваженог књижевника г. Ровинског, и много оmlаdинаца Руса и Чеха.

У вече је у просторијама слав друштва била сједница, посвећена српскоме великану. Програм је сједнице био изврстан, зашта се акад. оmlаdина само може честитати. Сала је била дупком пуна, а публика је заузимала и ходнике и споредне собе. Међу публиком видјели смо поред неколико одличних руских професора и масу журналиста руских, које је по свој прилици заинтересовало ово српско вече.

Прво је г. Јанко Спасојевић председник Српске Оmlаdине у име Срба поздравео госте, а за тим доста опширно изнио дипломатски и истински рад неумрлог владике. Нарочито је лијепо разрадио дио, који говори о дипломатским одношајима Срба и Руса. Говор је изазвао велико одобравање, како српске тако и руске публике. За тим је хор Српске Академске Оmlадине, под управом г. Драгослава Ј. Поповића мед., отпјевао врло лијепо и складно „У бој“ од Зајда. За тим је г. Бошњаквић студ. шумарства тачно и лијепо одекламовао „Помоћ“ Ђура Јакшића. Тиме се је свршио први дио вечера, послје чега је гостима понуђена врло богата „закуска“.

У другом је дијелу г. Марко Цемовић прочитао свој рад: „Литерарни радови П. П. Његоша“. У њему је у кратко изнесен цјелокупан рад Његоша, а нарочито лијепо разрађен дио, који говори Русији и руском народу. Рад је врло интересантно написан и угледаће свијета у неком руском журналу. За тим је г. Драгослав Ј. Поповић прочитао своју pjesму посвећену томе вечеру. Пjesма није велика, али је тако написана, да је изазвала бурно одобравање цјелокупне публике. Вече је завршио наш умјетник г. Младен Јовановић, који је и овом приликом вадило госте својим умјетничким свирањем и феноменалним „колоратурним сопраном“.

Гости су се почели да разилазе врло доцкан — око два сата послје поноћи — и без сумње одијели су најпријатнију успомену на ово прво слав литерарно вече. Жељели бисмо да ово не буде први и посљедњи покушај упознавања руске публике са српском литературом. Жељели бисмо да Српска Оmlаdина истраје на њеном путу и славно испуни свој тешки али заслужни задатак.

(Из дјевојачког Царице Марије института на Цетињу.) У сриједу, 21. о. м., на Ваведеније, као на дан славе нашег дјевојачког института, била је у институтској цркви летурђија са благодарњем, послје којег раздаване су награде оним ученицама, које су се прошле школеке године одликовале у наукама и владацима. Свечаности овој присуствовали су: Њ. В. Књаз Мирко, царско руски министар г. Власов са секретаром г. Лермонтовим и госпођом, италијански министар г. Болати, бугарски дипломатски агент г. Константиновић са госпођом, српски изванредни изасланик г. потпуковник Антонић, наши министри г. В. Божо Петровић, В. Гавро Вуковић, В. Симо Поповић и Нико Матановић, више ученичких родитеља и многе бивше ученице института. При богослужењу као и прије и послје раздавања ученичких награда пјевао је први пут ове године са мостално нови дјевојачки хор од овогодинашњих ученица под управом гђице Данице Тодосић, која већ више година тако криво управља црвеним и свјетским пјевањем у институту.

Послије акта примала је началница института Софија Петровна Мертаго поводом институтске славе честитања од присутних, а на подне била је уређена трпеза за особе, које стоје у сталној вези с институтом.

Сјутрадан, 22. о. м., као на имендан и дан рођења Престолонашљедника руског Њ. В. Великог Књаза Михаила Александровића, било је у институту благодарјење у присуству Њ. В. Књаза Мирка, царско руског министра г. Власова са секретаром г. Лермонтовим и нашег министра иностраних послова г. В. Гавра Вуковића.

(Главна скупштина.) Друштво: „Цетињска Читалоница и Горски Вијенац“ држаће у већелу 25. новембра у 2 часа по подне своју главну годишњу скупштину с овим дневним редом:

- 1) Извјештај Управин и књижевног одбора о годишњем раду;
- 2) Полагање оставке више Управе и књижевног одбора;
- 3) Избор Нове Управе и књижевног одбора и
- 4) Разни предлози; молбе и жалбе.

(Из Главног Одбора за подизање дома умоболнијех.)

(Наставак)

Преко окружног одбора Црмичког и његових помоћника приложили су из општине — Годињске, Ошточичке и Сотоичке:

Г. г. *Одборник Поп Јован Лековић* 5 флор., Јана Попова Лековић 1 ф., Стефо Лазов Лековић 2 ф., Мара Перова Лековић 1 ф., учитељ Марко Вуковић 4 ф., одборница Ђушица Маркова Лековић 2 ф., Ивана Вукова Лековић 2 ф., Јулија Маркова Лековић 50 н., ари поп Церо Лековић 5 ф., одборница Стана Попова Лековић 3 ф., официр, одборник Саво Милов Лековић 3 ф., Милица Савова Лековић 2 ф., Живан Машов Лековић 5 ф., одборница Јована Крстова Лековић 2 ф., Туро Попов Лековић 3 ф., Ивана Попова Лековић, поп Вуко Лековић и Саво Јокв Лековић по 2 ф., Иво Малишин Лековић 3 ф., Перо Ђуров Лековић 1 ф., Марко Јокв Лековић, Илија Перов Лековић, Лазо Попов Лековић и Ђуро Перов Лековић по 2 ф., Мара Перова Лековић, Јоко Лазов Лековић, Јована Лазова Лековић, Мићо Лазов Лековић и Милица Мићова Лековић по 1 ф., Ивана Перова Лековић 2 ф., Филип Ников Лековић, Мара Филипова Лековић, Шуто Јокв Лековић, Нико Шутов Лековић и Лука Митров Лековић по 1 ф., Јована Лукина Лековић 50 н., Нико Митров Лековић, Ђуро Милов Лековић, Петро Милов Лековић, Шуто Николин Лековић, Крсто Николин Лековић, Мило Ников Лековић и Саво Милов Лековић по 1 ф., Перо Радов Лековић и Ђуро Илији Лековић по 50 н., Јоко Петров Перазић и одборник Митар Марков Перазић по 3 ф., одборница Стана Цанићева Перазић 2 ф., Ђуро Ников Перазић 1 ф., Марко Шалов Перазић 50 н., одборник Саво Попов Никач 3 ф., Саво Стијепов Никач 2 ф., Петро Илији Никач, Јела Илија Никач, Томо Мићов Никач, Машо Јокв Никач, Вуко Марков Никач, Туро Перов по 1 ф., Крсто Ников, Марко Јокв, Јошо Ђуров Веловић и Ивана Јошова Веловић по 50 н.

Г. г. *командир поп Марко Вуковић* 5 ф., официр Никола Попов Шћепчевић и барјактар Лазар Гаров Вујачић по 1 ф., Ђуро Маркишин Вујачић, Илија Петров Вујачић, Мартин Перов Вујачић, Јоко Ђуканов Вујачић, Нико Којчин Вујачић и Стијепо Станков Вујачић по 50 н., Јоко Стијепов Вујачић, Томо Ивов Вујачић и Иво Андрија Вујачић по 25 н., Нико Јокв Томовић 3 ф., Јово Ивов Томовић 25 н., Машан Савов Томовић и Нико Томашев Томовић по 50 н., Стеван Филипов Шћепчевић 2 ф., Никола Стијепов Шћепчевић 1 ф., Петар Тодоров Шћепчевић и Нико Иванов Шћепчевић по 50 н., Томо Крстов Шћепчевић и Мило Ђуров Шћепчевић по 30 н., Лука Попов Шћепчевић и Андрија Јокв Шћепчевић по 50 н., Томо Ђуров Јањевић 1 ф., Илија Крстов Грабовица, Ђуро Стијепов Јутица, Томо Милов Јутица и Перо Милов Јутица по 20 н., Бошко Илији Јутица и Марко Ивов Јутица по 50 н.

Г. г. *официр Илија Вукосавић* 150 тигала, поп Саво Вукосавић 200 тигала, поп Марко Вукосавић 50 тиг., поп Луна Вукосавић 2 ф., г-ђа Гордана П. Станковић и учитељ Марко Вукосавић по 5 ф., шк. надзорник Саво П. Станковић 200 тиг., Васо М. Станковић 5 ф., Милан И. Вукосавић 100 тиг., Нико Ј. Вукосавић 1 ф., Павле С. Вукосавић 50 тиг., Јово И. Вукосавић и Васо Т. Вукосавић по 100 тиг., Машан Т. Вукосавић 1 ф., Лука С. Станковић, Јоко М. Станковић и Томо М. Гажевић по 100 тиг., поп Јоко Гажевић, Нико М. Гажевић, Перо С. Гажевић и Стево П. Гажевић по 50 тиг., барјактар Јово Б. Игумновић, Иво Ј. Игумновић, Нико И. Савићевић и Стево С. Радовић по 100 тиг., Мило М. Улама 50 тиг., Нико Ј. Добрковић, Марко Б. Добрковић и Марко И. Добрковић по 100 тиг., Мило Б. Добрковић 50 тиг., Андрија С. Добрковић и Нико С. Добрковић по 1 ф., Симио М. Ђуринић 2 ф., Илија С. Ђуринић 50 н., Нико М. Ђукановић и Мило П. Којчин по 50 тиг., барјактар Саво Краљ 50 н., Јово И. Краљ, Јошо М. Дамјановић и Марко И. Митровић по 50 н., барј Марко Краљ 1 ф., Мило М. Поповић 100 тиг., Мило Т. Митровић, Саво Т. Срзентић, Перо Т. Поповић Марко Б. Марковић, Мило Б. Марковић, Мато Б. Поповић, Иво Н. Марковић и Митар М. Бајковић по 50 тиг., Перо С. Миличкивић 25 тиг., Мило Ј. Бајковић и Ристо И. Стојановић по 50 тиг., пјешак Андрија Станковић 100 тигала, Нико С. Игумновић 50 тиг., Филип П. Којчић 1 ф., Лука Б. Стојановић и поп Мило Радовић по 50 тиг., Вуко И. Стојановић 25 тиг., Перо Ј. Стојановић 1 ф., Саво И. Којчић 50 тиг., Томо Н. Никчић 100 тиг., Никола Ј. Станковић и Стана И. Вукосавић по 50 тиг., Анђуша С. Срзентић 1 ф., Јана П. Дамјановић 50 тиг., Кретиња М. Перовић 1 ф., Нико К. Добрковић 50 тиг., Зеко П. Влаховић 100 тигала.

Свега флор. 153-90; тигала 3850.

Од пр.: „ 27107-84, ок. ж. 24787; бр. 175.

Укуп.: „ 27261-74, „ „ 24787; „ 175; тиг. 3850.

(Наставиће се.)

Телеграми Бечког „Кор. Бира“

РИМ, 19 новембра. — Министар ризнице прочитао је извјештај, по ком је буџет г. 1901 дао сувишка 41 милион мјесто 7 милиона дефицита. Буџет г. 1902 предвиђа 17 милиона сувишка за жељезнице а 15 милиона за амортизацију државног дуга. Државна ризница увећана је посљедње три године 61 милион.

БЕЧ, 20 новембра. — Руска Царица Мати, на путу у Гмунден, стигла је овдје најердачније поздрављена Царем Францом Јосифом, и одма је наставила пут даље.

БЕРЛИН, 20 новембра. — „Волф-биро“ доноси из Шангхаја да је изишао едикт Царице Матере, који лишава наслеђства престола сина Принца Туана.

— При расправи пројекта нових царинских тарифа Билов је изјавио да је пројект имао пред очи праведне интересе особито земљорадње. Он држи да пројект штити добро земљорадњу индустрију и трговину. Државни секретар Тилман изразио је убјеђење, да ће се моћи закључити трговински уговори са Русијом и другим државама у пркос повишења царине на житија.

ВАШИНГТОН, 21 новембра. — Посланица Рузвелта конгресу тражи строге међународне мјере против анархиста Труд американски мора бити заштићен не само царинама него и законом против емиграције Истиче феноменалну експортацију американску. Очекује либералнију политику према иностраним народима.

БЕРЛИН, 21 новембра. — При расправи нових тарифа државни секретар Посадовски рекао је да Њемачка индустрија захтјева извоз Влада мора обезбједити јој накнаду у царинској тарифи према заштитним мјерама других држава. Положај земљорадње је тежак, влада мора јој помоћ пружити. Билов је изјавио да влада жели најбоље односе економске и политичке са свим државама. Трговински уговори корисни су али морају се основати на апсолутном реципроцитету.

БЕРЛИН, 22 новембра. — „Волф-биро“ саопштава из Варшаве, да су многобројни ђаци напали њемачки консулат камењем Демонстрација је дуго трајала. И грб консулата био је повријеђен. Шеф полиције и државни прокурор је дошао на лице мјеста да састави протокол. Полиција чува консулат.

ЛОНДОН, 23 новембра. — На банкету у Гилдхали у част Принца Престолонашљедника Сализбери је у здравници рекао: У овом часу ми имамо много непријатеља, који се много не уздржавају у изразима свога мњења, ал с друге стране ми имамо ослонац код наше далеке браће. Ја не могу доустигити да други народи могу бити суци нашег напањања, или да ми можемо промијенити наше поступање из обзира на њихово мњење.

СОФИЈА, 23 новембра. — Одбор за подизање споменика Цару Ослободиоцу замолио је Књаза да лично понесе у Петроград сребрни модел споменика, намијењен Цару Николи. Књаз је обећао да ће то учинити.

ЛОНДОН, 24 новембра. — Званично је објелодмињено да број мртвих на бојном пољу у јужној Африци од почетка рата износи 18,348, међу којима 893 официра.

ПОРТСАЈД, 24 новембра. — На параброду „Тонкпену“ Месежарије француске један сумњив случај куге.

СОФИЈА, 24 новем. — Влада је поднијела сабрању пројект уговора са банкама царипским и низовемским односно вајма у злату 125 милиона франака 5% којн се има исплатити

кров 50 година, и односно концесије ановимног друштва бугарског режије дувана са главницом од 10 милиона.

МАРСЕЉ, 24 новембра. — На једном броду, који је стигао из Леванта, један војник је тешко оболио од куге.

Службене Објаве

О Б Ј А В А

Којом се објављује, да је на јавну продају од имања Шога Лукина Машановића за судске дангубе т. ј. именован у Солетињу Јаму земље $\frac{1}{4}$ и $\frac{1}{8}$, и горе један листосјек. Именовано имање налази се на Цеклину, које је проицијено круна 130, граничи од истока Андрија Лукин од запада сеопки пут, од југа Саво Јовов, од сјевера Бошко Милов, исто стоји на лицитадију од 20. Новембра до 20. Децембра ове године, а на 20. Децембра свршиће се лицитација на 3 часа по подне и то на Хан Машановића. Позивају се сви они, који би жељели купити речену земљу и гору, као и они те имају право прече купње над истом да присуствују продаји, и који би од купаца дао горњу суму новаца уступиће му се, а за нижу цијену неће.

Бр. 346.

Цеклин, 20. Новембра 1901. г.

Кал. Илија Лопчић.

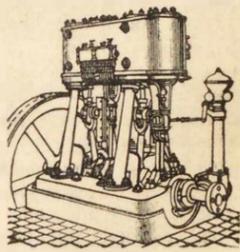
Р. 130

Бр. 225.

1—1

Приватне Објаве.

Stabilimento Lazarus Fiume

Направљање парних машина, парних котлова и парних лажица по прописима и. и. к. рашне марике.

„Направљање трансмисија и кола.

„Ливаоница гвоздеја, челика и туча.“

„Поправке“

F I U M E : M O L O L U N G O .

И. п.

Бр. 20

11—20

О Г Л А С

Кућу двокатну мога оца у „Катунској Улици“ број 22. продајем из слободне руке.

Купац нека се изволи пријавити дољеподписатом о нагодби продаје.

И. Радичевић.

Р. 25

Бр. 34

3—5

О Б Ј А В А

Са којом објављујем да се мој сестрић ДИМИТРИЈЕ НИКОВ РУТИЋ (РУСИЋ) преселио у вјечност 21. октобра ове године у Бањојлуци.

Но, пошто се покојник није никад женио, а пошто је иза себе оставио нешто пметка, то овим објављујем ако је жив његов брат Филип, или који од покојникових правих ујака: Томо или Лука, синови Ђорђе Гвозденовића, или њихов ко, нек се што прије са чистим доказима потписаноме пријаве.

Даље објављујем да сам о Филипу и о Луки до сада слабо што чујао, а Тома сам гледао још 1853. г. у Хасанпашиној паланци, и тада од њега чуо да је оженио из околине исте вароши.

Молим ко би знао што о њима опширније, нек ме што прије извјести.

Подгорница, 5. новембра 1901.

Андрија Гвозденовић.

Р. 125

Бр. 37

3—3

О Б Ј А В А

Сад је изишао из штампе мој богато

Илустровани цјеновник

са српским црквеним ушварима, св. иконама, сликама и свештеничким одјелом, који шаљем сваком баџана.

Ко од истих ствари има потребе и хоће да купи, нека изволи јавити, па ће га добити бесплатно.

Никола Иковић,

Нови Сад.

Р. 45

Бр. 40

1—3